

ryhmän puolesta esitetään Alhström.

Tarkistajain varamiehiksi esitetään valittavaksi Räsänen ja Huotari.

3 §.

Puheenjohtaja ilmoitti, että tämpäpäiväisessä Eduskunnan istunnossa päiväjärjestyksessä oleva valtion vuoden 1934 tulo- ja menoarvion lähetekeskustelu siirtynee pöydällepanon vuoksi perjantaina 8/9 -33 pidettävään istuntoon.

Ryhmä päätti tyytyä pöydällepanon aikaan nähden.

Puheenjohtaja ilmoitti edelleen, että v.valiokunta ehdottaa, että hän pitäisi ryhmän puolesta n.s. butjettipuheen. Esitti, että tähän tehtävään valittaisiin Helo, joka kuitenkin kielletty.

Valmistavan valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

Samoin hyväksyttiin v.valiokunnan ehdotus, että niiden ryhmän jäsenten, jotka aikovat butjetin lähetekeskustelussa puhua, on siitä ensin ilmoitettava ryhmän puheenjohtajalle.

4 §.

Puheenjohtaja ilmoitti, että puoluetokunnan asettaman taloudellisen neuvottelukunnan toimesta on valmistettu usieta alotteita, jotka on tarkoitus ryhmän yhteisinä alotteina esittää Eduskunnalle.

Valmistava valiokunta ehdottaa, että ne ryhmän jäsenet, jotka tekevät alotteita, esittävät ne ennen sisäanjättämistä valmistusvaliokunnalle.

Valmistusvaliokunnan ehdotus hyväksyttiin.

5 §.

Valmistusvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti valtuutettiin valitsijamiehistöessä olevat ryhmän jäsenet, ryhmän sihteeri ja v.v:n jäsen Reinikainen yhteisessä kokouksessaan, jos se käy tarpeelliseksi, asettamaan ryhmän jäsenistä lisää ehdokkaita

Eduskunnan eri valiokuntien jäsenien vaalia varten.

6 §.

Puheenjohtaja esitti ilmoitusasiaina Eduskunnan kansliatoimikunnan kirjelmän (Liite 1) koskeva Eduskuntatalossa olevien ryhmähuoneiden ja edustajain työhuoneiden jakoa.

7 §.

Ulkomaamatkan takia myönnettiin Wiikille ja Fagerholmille lomaa eduskuntatyöstä 6/9 alkaen 11/9 saakka.

Vakuudeksi:

Mina Lauer Kengo Aatela

Olemme tarkastaneet edelläolevan pöytäkirjan ja hyväksymme sen kokouksessa tehtyjen päätösten mukaisena.

Katu Lehto S. P. Lindman

Ote pöytäkirjasta, joka tehtiin kansliatoimikunnan kokouksessa Helsingissä valtiopäivillä 1933 s.y.y.s - kuun 1 p:nä.

3 §.

Kansliatoimikunta päätti jakaa V:ssä kerroksessa olevat ryhmähuoneet sekä V:ssä ja VI:ssa kerroksessa olevat edustajain työhuoneet eduskuntaryhmien kesken seuraavasti:

Ryhmähuoneet:

Maalaisliiton eduskuntaryhmälle	ryhmähuone	I
Kokoomuspuolueen	" "	II
Edistyspuolueen	" "	III
Isänmaallisen kansanliikkeen	" "	IV
Ruotsalaisen kansanpuolueen	" "	V
Sosialidemokraattisen puolueen	" "	VI

Edustajain työhuoneet:

Sosialidemokraattisen puolueen eduskuntaryhmälle:

V:stä kerroksesta huoneet n:ot 1 - 4, 23 - 25

VI:sta " " " 26 - 32, 47-51

Maalaisliiton eduskuntaryhmälle:

V:stä kerroksesta huoneet n:ot 9, 10, 17, 18

VI:sta " " " 35 - 39, 41 - 44

Kokoomuspuolueen ja IKL:n eduskuntaryhmille:

V:stä kerroksesta huoneet n:ot 11, 12, 15, 16

VI:sta " " " 33, 34, 45, 46

Edistyspuolueen eduskuntaryhmälle:

V:stä kerroksesta huoneet n:ot 8, 19, 20

Pienviljelijäin ja kansanpuolueen eduskuntaryhmille:

V:stä kerroksesta huoneet n:ot 13, 14

Ruotsalaisen kansanpuolueen eduskuntaryhmälle:

V:stä kerroksesta huoneet n:ot 5 - 7, 21, 22

Porrashallissa olevien päällysvaatekaappien jakaminen eri eduskuntaryhmien kesken päätettiin jättää keskuskanslian tehtäväksi.

Vakuudeksi:

A. Kuoponen

PÖYTÄKIRJA

Sosialidemokraattisen Eduskuntaryhmän valmistusvaliokunnan kokouksesta, joka pidettiin ryhmähuoneessa Eduskuntatalossa syyskuun 12 p:nä 1933.

Saapuvilla olivat: Tanner, Lehtokoski, Hakikila, Reinikainen, Lonkainen, Kuusisto, Aattela, puolue-toimikunnan edustajana Wiik ja SAK:n puheenjohtaja Huttunen. Puhetta johti Tanner ja pöytäkirjan kirjoitti Aattela.

1 §.

Puheenjohtaja ilmoitti, että toimittaja E. Vuori Ilmoitus on puolue-toimikunnan lähettämänä käynyt tutustu- Vuoren massa Ruotsin ja Tanskan n.s. pulalainsäädäntöön. matkasta. Hänen matkallelähettämisenä on tapahtunut siinä mielessä, että tov. Vuori saisi tältä matkalta ainehistoa m. m. ryhmälle käytettäväksi vastaista puheen toimintaansa varten pulan ja sen aiheuttaman työttömyystilanteen torjumiseksi. Tov. Vuori on antanut matkastaan laajan selostuksen, joka olisi tutustumista varten monistettuna jaettava ryhmän jäsenille, puoluelehdille, piiritöimikunnille, SAK:lle ja muille työväen keskusjärjestöille. Selostuksen monistamiskulut ovat noin 5 mk. kappaleelta.

Valmistusvaliokunta päätti ehdottaa ryhmälle, että Vuoren matkaselostus monistettaisiin ja ajettaisiin ilmaiseksi ryhmän jäsenille ja että monistuskulut 5 mk. kappaleelta ryhmän jäsenten osalta maksettaisiin ryhmän kassasta.

2 §.

Puheenjohtaja ilmoitti, että puolue-toimikunta asetti aikonaan keskuudesta taloudellisen neuvoston valmistelemaan ryhmää varten eduskunta-alotteita. Neuvosto onkin valmistanut eräitä alotteita, jotka nyt esitellään.

Ensimmäisenä esitellään alote 8 t. työajasta 8 t. työajasta annetun lain eräiden pykäläin muuttamisesta ajasta Huttunen, joka pääasiassa oli alotteen annetun tehnyt, selosti niitä muutosehdotuksia, joita

voimassaolevaan lakiin on suunniteltu tehtäväksi. Muutosehdotuksilla pyritään rajoittamaan ylitöiden teettäminen vain kaikkein välttämättömpään, sekä supistamaan huomattavasti hallituksen oikeuksia myöntää poikkeuksia 8 t. työstä annetun lain noudattamiseen eräillä työ- ja tuotantoaloilla. Lain muuttaminen ehdotetulla tavalla olisi varsin tärkeätä, koska ylitöitä on viimeaikoina ruvettu teettämään varsin runsaasti, usein ilman laissa säädettyä ylityökorvaustakin, ja koska ylitöitä on runsaasti teetetty ~~eräillä~~ niissäkin tehtaissa, joissa on lyhennetty työviikkoa ja vähennetty työläisten määrää. (Aloite liite 1.)

Päätettiin ehdottaa ryhmälle, että k.o. aloite jätetään ryhmän alotteena Eduskunnalle.

Tämän jälkeen esiteltiin aloite, jossa esitettiin, että Eduskunta työttömyyden torjumiseksi ottaisi vuoden 1934 menoarvioon 300 miljoonan markan määrärahan. (Liite 2.)

Ryhmälle ehdotetaan, että aloite jätetään ryhmän alotteena Eduskunnalle.

Esiteltiin aloite, jossa esitetään Eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen, että hallitus kiireellisesti selvittäisi missä muodossa parhaiten voitaisiin sovelluttaa vähintään palkkaa koskevaa lainsäädäntöä maamme metsä- ja uittotyöläisten työpalkkojen turvaamiseksi, ja antaisi siitä mahdollisimman pian esityksen Eduskunnalle. (Liite 3.)

Lehtokoski: Minimipalkkalainsäädäntö olisi ulotettava myöskin maataloustyöläisiin koskevaksi, sillä heidänkin palkkatasonsa on tavattoman alhainen.

Huttunen: Aloitetta ei olisi nyt ulotettava maataloustyöläisiin käsittäväksi, koska se huomattavasti ~~erikseen~~ aloitteen läpimenomahdollisuuksia.

Keskustelun päätyttyä ~~ainas~~ päätettiin ryhmälle ehdottaa, että aloite sellaisenaan ~~ehdottaa~~ jätetään ryhmän alotteena Eduskunnalle.

lain
muutta-
minen.

300 milj.
työttö-
myyden
torjumi-
seksi.

Minimi-
palkkalai-
n
aikaansaa-
minen.

Kun ryhmän jäsen Kivisalo oli tehnyt samasta asiasta lakialotteen, päätti valmistusvaliokunta tov. Kivisalon aloitteeseen tutustuttuaan, ryhmän kokoukselle ehdottaa, että tov. Kivisalon aloitetta ei jätettäisi Eduskunnalle.

Esiteltiin aloite, jossa esitetään, että Eduskunta hyväksyisi toivomuksen, että hallitus kiireellisesti ryhtyisi toimenpiteisiin yleisen ja jatkuvan työpalkkatilaston aikaansaamiseksi. (Liite 4)

Päätettiin ehdottaa ryhmälle, että aloite jätetään ryhmän alotteena Eduskunnalle.

Esiteltiin aloite, jossa esitetään Eduskunnan päätettäväksi toivomuksen, että hallitus kiireellisesti valmistaisi ja antaisi Eduskunnalle esityksen työajan yleisestä lyhentämisestä. (Liite 5.)

Päätettiin ehdottaa ryhmälle, että aloite jätetään ryhmän alotteena Eduskunnalle.

Esiteltiin aloite laiksi eräiden viljatuot-
teiden tullista vuonna 1934. Alotteessa esite-
tään eräiden viljatuotteiden tullia alennet-
tavaksi seuraavasti: ruis 1:25 -:75 kg.
ohra 1:- -:50 kg. vehnä 1:30 -:75 kg.
ruisjauhot, lesemättömät, 1:45 -:90 kg.
ohra jauhot 1:50 1:- kg ja vehnä jauhot
2:50 1:50 kg. (Liite 6.)

Päätettiin ehdottaa ryhmälle, että aloite jätetään ryhmän alotteena Eduskunnalle.

Tämän jälkeen esiteltiin seuraavat ryhmän jäsenten tekemät aloitteet: Tanner: Ehdotus laiksi elinkeinon harjoittamisoikeudesta annetun lain muuttamisesta (Liite 7), Kosonen: Määrärahan osoittamisesta Ilomantsin-Mätkön maantien korjaamista varten. (Liite 8), Voionmaa: Määrärahan osoittamisesta maantien rakentamista varten Tampereelta länteen (Liite 9), Lepistö: Määrärahan osoittamisesta maantien rakenta-

Kivisalon
lakialote
minimipalkoi-
ta.

Työpalkka-
tilaston
aikaansaa-
minen.

Esitys työ-
ajan yleises-
tä lyhentä-
misestä.

Aloite eräi-
ten viljatul-
lien alenta-
misesta.

Ryhmän jä-
senten aloit-
teet.

mista varten Toholammin pohjapuolen maantieltä
Eskolan asemalle (Liite 10), Lepistö: Määrärahan
osoittamisesta avustuksiksi luonnonvoimain aiheut-
tamain vaurioitten johdosta kärsimään joutuneille
vähävaraisille asukkaille (Liite 11), Tolonen:
Määrärahan osoittamisesta metsämarjojen ja sie-
nien keräämistä sekä kauppaa edistävää valistus-
työtä varten (Liite 12), Tolonen: Metsämarjojen
tarkastusaseman perustamisesta (Liite 13) ja
Eskola: Rautatien rakentamisesta Mäntästä Jämsän-
kosken tehtaiden kautta Pääjärven rantaan (Liite 14).

Valmistava valtiokunta puolestaan hyväksyi edel-
lähmainitut alotteet Eduskunnalle jätettäväksi.

Esiteltiin Osuuskunta Hakijan kirjelmä
(Liite 15), jossa ryhmä pyytämään tekemään alot-
teen siitä, että valtion varoista maksettaisiin
vahingonkorvausta suomalaisten Venäjälle jää-
neestä omaisuudesta.

Osuuskunta Hakijan anomus hylättiin.

Esiteltiin ryhmän jäsenten Marttilan
ja Eskolan kirjelmä, jossa ehdotetaan ryhmän ta-
holta tehtäisiin alote siitä, että edustajapalk-
ka säädettäisiin kunnallisverotuksen alaiseksi.
(Liite 16)

Lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin,
että ryhmän taholta olisi nyt, kun ~~kunnallisvero~~
lainsäädännön uudistus on odotettavissa, alote-
ta tehtävä.

Esiteltiin Ampujan kirjelmä, jossa
ehdotetaan, että ryhmän nimessä tehtäisiin
alote suojeluskuntajärjestön muuttamisesta kan-
sannilliseksi.

Keskustelun jälkeen päätettiin, että
ryhmän ei olisi nyt ~~tätä~~ tästä asiasta tehtävä
alotetta, vaan olisi ryhmän taholta tämän asian
vastaiseen käsittelyyn huolellisesti valmistaudut-
tava ja kun Eduskunta helmikuussa uudelleen kokoon-
tuu, silloin palattava asiaan.

Osuuskun-
ta Haki-
jan kir-
jelmä.

Marttila
ja Esko-
lan kir-
jelmä.

Ampujan
kirjelmä

3 §.

Wiik ehdotti, että tehtäisiin päätös siitä, että
Eduskunnassa ja valiokunnissa ei yleensä vastattai-
si lapualaisten puheisiin.

Suhtau-
tuminen
1kl: läi
siin.

Asiasta keskusteltaessa todettiin, että tar-
peen vaatiessa on 1kl: läisten asiallisiin väittei-
siin vastattava, mutta sensijaan huonoja välihuutoja
ja röhöaurua sensijaan olisi vältettävä. Ryhmälle
päättiin suositella tämänlaista menettelyä nouda-
tettavaksi.

4 §.

Päätettiin ehdottaa ryhmälle, että ryhmän jäsen-
m aksuksi määrättäisiin 50 markkaa niiltä kuukausil-
ta, jolloin Eduskunta on koolla.

Ryhmän
jäsenmak-
su

5 §.

Reinikainen ilmoitti, että Eduskunnassa tulee
kohtapuolin käsiteltäväksi edustajaksi valitun
Niskasen anomus, että hän pääsisi osallistumaan
eduskuntatyöhön. -Ehdotti, Eduskunnan samanlaisis-
ta asioista aikaisemmin tekemiin päätöksiin ve-
doten, että ryhmän jäsenet puhemiesneuvostossa
saisivat asettua sille kannalle, että asiaa ei
lähetetäisi perustuslakivaliokuntaan.

Reinikaisen ehdotus hyväksyttiin.

6 §.

Reinikainen ehdotti, että ryhmän nimissä
jätettävien alotteiden alle kirjoittaisi
ensimmäisenä ryhmän puheenjohtaja.

Ehdotus hyväksyttiin.

V a k u u d e k s i :

Minio Lauer Hugo Caatela

oikeutensa kieltäytyä ylityöstä. Harvinaisia eivät ole nekin tapaukset, että työläinen ei ole saanut edes ylityökorvausta, olipa ylityöaika kuinka pitkä tahansa.

Vaikka edellyttäisimme, että ylityötä ei tehtäisi enempää kuin mitä laki edellyttää, s.e. 350 tuntia vuodessa, lukuunottamatta tarvoissa olevan lain 4 §:n säännöstä hätätyöstä, on se jo sellainenakin liian laaja oikeus. Mutta käytännössä muodostuu ylityö useassa tapauksessa vieläkin pidemmäksi. Ammattienterkeusvoimat ovat liian pienet valvoakseen lain noudattamista. Työnantajalla ei ole mitään vaaraa lain rikkomisesta, koska työläiset paikan menettämisen pelosta eivät uskalla ilmoitella rikkomuksia, ja jos joskin tapauksessa niin tapahtuisikin, ovat rangaistukset tällaisista rikoksista yleensä varsin lieviä, la. i kun määrän vain korkeintaan rangaistukseksi, joka usein ei tule kysymykseen.

On kohtuutonta, että samaan aikaan, kun työväkeä on runsaasti työttömänä, teetetään työssälöevillä ylityötä. Jos ylityö

Voimassaoleva laki kahdeksan tunnin työstä on käytännössä osoittautunut eräissä kohdin vanhentuneeksi. Varsinkin ylityösuunnaukset ja poikkeusoikeudet antavat työnantajille suuret mahdollisuudet kiertää lain tarkoitusta. Ja siten, kun rangaistussuunnaukset lain rikkomuksista ovat pienet, ei niillä ole sitä ehkäisevää vaikutusta lain rikoksiin, kuin pitäisi olla.

Viime vuosina, kun tuotantotoimitukset ovat vähentäneet työväkeä, ovat mainitut epäkohdat käyneet entistä tärkeämmiksi. Useat työnantajat ovat vähentäneet huomattavan osan työväestään, mutta samalla ovat säilyttäneet työhön jääneille suuren ylityövoimallisuuden. Laissa tosin edellytetään, että ylityö on oikeutettua vain, jos työntekijä siihen suostuu, mutta käytännössä on tämä säännös menettänyt merkityksensä. Jos työläinen kieltäytyy ylityöstä, merkitsee se hänelle työpaikan menetystä, sillä työnantaja luottaa siihen, että työläisiä on tarjolla riittävästi. Sitäpaitsi kiertävät työnantajat lakia siten, että sisällyttävät työsuhteisiin määräyksen, jossa työläinen sitoutuu v. dittaessa ylityöhön. Täten työläinen jo töihin tultuaan, kun hän on saanut tiedon työsuhteisissä olevista määräyksistä, menettänyt itsemäärää-

monien ylitystä niin paljon, että lain säännökset korkeimmasta
misoikeutensa kieltäytyä ylityöstä. Harvinaisia eivät ole nekään
tapaukset, että työläinen ei ole saanut edes ylityökorvausta, oli-
pa ylityöaika kuinka pitkä tahansa.

Vaikka edellyttäisimme, että ylityötä ei tehtäisi enempää ku-
kuin mitä laki edellyttää, s.o. 350 tuntia vuodessa, lukuunottamat-
ta voimassa olevan lain 4 §:n säännöstä hätätyöstä, on se jo sellai-
sena nkin liian laaja oikeus. Mutta käytännössä muodostuu ylityö
useassa tapauksessa vieläkin pidemmäksi. Ammattientarkastusvoimat
ovat liian pienet valvoakseen lain noudattamista. Työnantajalla
ei ole mitään vaaraa lain rikkomisesta, koska työläiset paikan me-
nettämisen pelosta eivät uskalla ilmituoda rikkomuksia, ja jos jos-
sakin tapauksessa niin tapahtuisikin, ovat rangaistukset tällaisis-
ta rikoksista yleensä varsin lieviä, la i kun määrää vain korkeim-
man rangaistuksen, joka hyvin harvoin tulee kysymykseen.

On kohtuutonta, että samaan aikaan, kun työväkeä on run-
saasti työttömänä, teetetään työssäolevilla ylityötä. Jos ylityö
supistetaan vain kaikkein välttämättömimpään, niin varmaan moni
työttömänä oleva työläinen saisi työmahdollisuuden. Olisi näin ol-
len yhteiskunnan kannalta katsoen mitä tärkeintä, että täs-
sä kohden saataisiin nopeasti aikaan lain muutos, joka johtaisi
ylityön kieltoon, lukuunottamatta ehdottoman välttämätöntä ja n.s.
hätätyötä. Jotta sellaisissa välttämättömissä tapauksissa, joissa
ylityön teettämistä voidaan kohtuudella puoltaa, siihen jäisi oi-
keus, olisi lain kolmanteen §:ään varattava tähän mahdollisuus.
Viisi tuntia viikossa ja korkeintaan 40 tuntia vuodessa yhtä työn-
tekijää kohden on varmaan jo tarpeeksi laaja oikeus välttämätöntä
ylityötä varten. Ammattientarkastusviranomaisien olisi kohtuullis-
ta myöntää vielä 40 tunnin ylitysoikeus.

Voi asaaolevan lain 2 § antaa työnantajalle mahdollisuuden
järjestää työajan useissa tapauksissa siten, että päivittäinen työ-
aika voi olla kahdeksas tuntia pidempikin, kunhan työaika ei ylitä
sataayhdeksäkymmentäkahta tuntia neljän viikon aikana. Nämä sään-
nökset ovat johtaneet aivan mielivaltaisiin työajan sääntelyi-
hin. Esim. sellaisissakin tapauksissa, jolloin työviikko on lyhen-
netty neljä- tai viisipäiväiseksi, saatetaan työläiset määrätä te-

komian ylityötä niin paljon, että lain säännökset korkeimmasta neljän viikon työstä tulevat täytetyksi. Tällainen järjestely on nykyaikana varsin yleistä, joten lainsäätäjän on syytä puuttua asiaan nopeasti ja estää mielivalta, joka jo on saavuttanut poikkeuslain laajuuden. Kun työvoimaa on saatavissa riittävästi, on kohtuutonta ja vastoin työaikalain tarkoitusta, että työpäivä jatketaan kahdeksan tuntia pidemmäksi, vaikka työviikko onkin järjestetty neljä- tai viisipäiväiseksi. Jos jossakin tapauksessa on pakottavia syitä teettää pidempiä työpäiviä kuin kahdeksan tuntia, on se mahdollista lain edellyttämän ylityömenetelmän mukaan.

Edelleen antaa voimassaolevan lain 12 § valtioneuvostolle oikeuden "työn teknillisen laadun, vuorokauden tai muiden pakottavain seikain vuoksi" myöntää poikkeuksia lain säännöksistä enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Tätä oikeuttaan on valtioneuvosto käyttänyt erittäin runsaasti. Useilla työaloilla ovat poikkeukset olleet jatkuvia. Esim. vuodeksi 1933 on poikkeuksia myönnetty seuraaville työaloille:

1. yksityisten asuin- ja tehdasrakennuksien rakentaminen, korjaus ja kunnossapito maalla;
2. välittömästi metsänhoidon yhteydessä suoritettavat raivaus-, perkaus- ja kuivaustyöt;
3. metsän- ja hakemahakkuu;
4. puutavaran ajo sekä puutavaran lauttaus ja uitto, paitsi lauttausväyläin varsinaisilla erottelupaikoilla;
5. posti- ja lenätinlaitos, paitsi mitä lenätinosaston alaisiin sekä postiosaston autopajoissa työskenteleviin työntekijöihin tulee;
6. tullilaitos, paitsi tuloväylien ja itäisen maarajan varastoasemilla ynnä sisämaen tullikamarissa;
7. sairaalat, vankilat, kanavat ja kääntösillat;
8. rautatieliikenne, mikäli siinä käytetään vuosi- ja kausipalkalla olevaa henkilökuntaa, kuitenkin siten, että poikkeus ei ole voimassa veturimiehistössä, veturinpuhdistajiin, asetinleitemiehiin ja vaihtomiehiin eikä myöskään vaununsiivoojiin nähden.

Useina vuosina ovat poikkeukset olleet vieläkin lukuisampia aloja käsitteviä, joten suuri joukko työllisiä on jäänyt lain säännösten ulkopuolelle.

Lainsäätäjän tarkoitus ei suinkaan liene ollut se, että poikkeukset lain soveltamiseen olisivat niin lukuisia aloja käsitteivät, kuin ne ovat olleet. Poikkeukset lienevät tarkoitettut vain tilapäisiksi ja todellisen tarpeen vaatimiksi eikä suinkaan säännöksi, kuten käytäntö on muodostunut.

Säännöllisissäkin oloissa, jolloin työmahdollisuuksia on tarjolla normaalisti, ovat käytännössä olevat poikkeukset epäoikeutettuja siihen sosiaaliseen tarkoitukseenkin nähden, joka työaikalaille on. Erikoisen turmiollisia ovat ne tällaisena aikana, jolloin kymmenentuhanset työlliset ovat ansiomahdollisuuksia vailla. Siis jo työttömyyden torjumisenkin kannalta katsoen olisi poikkeukset rajoitettava vain sellaisille aloille, joissa ne todella ovat tarpeenvaativia.

Lain 11 §:ssä määrätyt rangaistukset lain rikkomuksista ovat varsin lieviä. Työaikaan koskevista rikkomuksista korkeintaan kymmenentuhannen markan sakko ja lain muiden kohtain rikkomisesta vähintään kahdenkymmenenviiden ja enintään tuhannen markan sakko. Kottaan huomioon rahan arvon alentumisen siitä kun laki sädettiin, ovat nämä rangaistusmääräykset menettäneet merkityksensä. Niillä ei ole sitä lainrikkomusten ohikäisevää vaikutusta, joka rangaistus-säännöksillä pitäisi olla. Tämän vuoksi olisi rangaistusmääräyksiä kovennettava ja kohtuullista on, että tärkeimmissä tapauksissa otetaan sovellettavaksi vankeusrangaistus.

Edelläännotun perusteella ehdotamme voimassaolevan lain kahdeksantunnin työajasta eräät pykälät muutettavaksi seuraavasti:

L a k i

kahdeksan tunnin työajasta 27 päivänä marraskuuta 1917 annetun lain,
sellaisena kuin se on muutettu 14 päivänä elokuuta 1918, 2, 3, 11,
ja 12 §§:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään täten, että kahdeksan tunnin työaikalain 2, 3, 11, ja 12 §§ muutetaan näin kuuluviksi:

2 §.

Työntekijä ei saa 1 §:n 1 momentin 1) kohdassa mainituissa

liikkeissä ja yrityksissä pitää säännöllisesti työssä enempää kuin kahdeksan tuntia vuorokaudessa, paitsi milloin työn teknillinen laatu sitä vaatii ja silloinkin vain edellytyksellä, että työntekijän viikkotuntien luku ei kohoa yli neljäkymmenen kahdeksan.

Kaivos- ja vauriollisuudessa lasketaan kaivokseen laskeutuminen ja kaivoksesta nouseminen työaikaan; samoin myös muussa työssä kulkeminen työnantajan määräämästä lähtöpaikasta varsinaiseen työnsuorituspaikkaan sekä sieltä määrättyyn lähtöpaikkaan.

10 §. 1935.

Sen työajan lisäksi, mikä 2 §:n 1 momentissa mainitaan, sallittakoon kahdeksantoista vuotta täyttäneitä työntekijää hänen suostumuksellaan kutsua ylityökertaa varten erikseen pitää yli työssä enintään viisi tuntia viikossa, ei kuitenkaan enempää kuin neljäkymmentä tuntia vuodessa, sekä sitäpaitsi tarkastusviranomaisen luvalla, milloin työn säännöllinen jatkuminen välttämättä vaatii, lisäksi korkeintaan neljäkymmentä tuntia vuodessa.

Ylityöstä, mikä tehdään päivittäisen työajan lisäksi, maksetaan kahdelta ensimmäiseltä tunnilta vähintään viidelläkymmenellä prosentilla ja sen jälkeen vähintään sadalla prosentilla koroitettu palkka.

11 §.

Jos työnantaja tai hänen edustajansa yksityisessä liikkeessä, yrityksessä tai laitoksessa rikko tämän lain työaika koskevia säännöksiä, rangaistakoon vähintään viidentuhannen markan sakolla tai jos rikos uusitaan eli on tehty vastoin tarkastusviranomaisten määräyksiä, olkoon sakko vähintään neljäkymmentätuhatta markkaa tai vankeutta korkeintaan kaksi kuukautta.

Milloin työnantajana on valtio, kunta tai seurakunta, rangaistakoon sitä virkamiestä, joka on vastuunalainen lain noudattamisesta, vähintään kahdentuhannen ja enintään kahdenkymmenentuhannen markan sakolla, taikka, jos rikos uusitaan, enintään neljäkymmentuhannen markan sakolla.

12 §.

Tarkempia määräyksiä tämän lain soveltamisesta antaa Val-

tionneuvosto.

Milloin lain käytäntöön soveltaminen tuottaa erikoisia vaikeuksia on Valtioneuvostolla oikeus myöntää poikkeuksia, enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan, seuraaville työaloille:

1. yksityisten asuin- ja taloraken ustöissä maalla; ja
2. puutavaran ajo ja uitto, paitsi lauttausväyläin varsinaisilla erotelupaikoilla.

Helsingissä, syyskuun 13 p:nä 1933.

Eduskunnalle.

Se yleismaailmallinen talouspula, joka kaikkien valtioiden talouksissa on tällä hetkellä vaikuttavissa määrin, on edelläkävien valtioiden aiheuttanut kovan vaikutuksen talouteen ja sosiaalisiin oloihin. Paitsi että tämä pulma on aiheuttanut yleisiä lakeja, jotka ovat painaneet taloutta kielelle, on vallitsevan taloustilanteen vuoksi huomattava jännitys se harkittamaton ja suunnitelmaton taloustilanne, jota korkeakonjunkturivuosien seurauksena, ja joka johtaa sijoitukseen, teollisuustuotantoon, mutta erikoisesti kunnustamiseksi kehittyi niin taloudellisesti kuin sosiaalisesti. Tämä lause ja lausepolitiikka on huomattavasti ollut omiaan aiheuttamaan itsensä jyrkinä ristiriitoina ja taloudellisin romahduksin.

Kaikkien valtioiden seurauksena taloudellista taloustilannetta ja siihen liittyviä vaikutuksia on se työllistetty se on taloudellisesti heikentynyt, joka on aiheuttanut kovan vaikutuksen talouteen ja sosiaalisiin oloihin. Tämä lause ja lausepolitiikka on huomattavasti ollut omiaan aiheuttamaan itsensä jyrkinä ristiriitoina ja taloudellisin romahduksin.

- 2 -

vaikaksi joutuneita työttämiä.

Tässä yhteydessä ei liene tarpeellista yksityiskohtaisesti käsitellä niitä lukemattomia eri seikkoja, jotka kokiosaltaan ovat vaikuttaneet vuosikautia jatkuneeseen ja yhä kärjistyneeseen työttömyystilanteeseen. Todettakoon vain, että Suomessa on työttömyystilanne suhteellisesti vaikeampi kuin useissa muissa maissa. Vaikka meidän maassa työttömien lukumäärä asukaslukuun verrattuna onkin hiukan helpoampi kuin eräissä teollisuusmaissa, niin työttömyyden seuraukset ovat meillä suhteellisesti raskaampia sen vuoksi, että varallisuustaso yleensä on meillä matalampi, ja varsinkin ne monet vuodet, jotka puolestaan on meillä kestänyt, työttömyyden kertyneet kaikki heikossa asemassa olevat kansankerrokset. Pitkäaikaisen työttömyyden seurauksena on, kuten luonnollista, työvoiman ostokyvyssä jatkuvaa heikkenemistä, matala-

E d u s k u n n a l l e .

Se yleismaailmallinen talouspula, joka kaikissa kulttuurimaissa on tunnettu mitä vaikeimmissa muodoissa, on meidänkin maassamme aiheuttanut sangen vakavia taloudellisia ja sosiaalisia vaurioita. Paitsi niitä kansainvälisen talouselämän yleisiä lakeja, jotka ovat painaneet leimansa kaikkialle, on vallitsevaa talouspulaa meillä huomattavasti kärjistänyt se harkitsematon ja suunnitelmaton talouspolitiikka, jota korkeakonjunktuurivuosina noudatettiin, ja joka pääomien sijoituksessa, teollisuustuotannossa, mutta erikoisesti rakennustoiminnassa kehittyi mitä räikeimpään keinotteluun. Tällainen talouspolitiikka on luonnollisesti ollut omiaan aiheuttamaan mitä jyrkimpiä ristiriitoja ja taloudellisia romahduksia.

Kaikkein vakavimpana seurauksena tällaisesta talouspolitiikasta ja siihen liittyvistä vaikutteista on se työttömyydestä kärsimään joutuneiden suuri armeija, joka meidänkin maassamme on jo useina vuosina varsinkin talvikuukausina käsittänyt n. 100.000 työkykyistä, ilman omaa syytään työt-

tömäksi joutunutta työläistä.

Tässä yhteydessä ei liene tarpeellista yksityiskohtaisemmin käsitellä niitä lukemattomia eri seikkoja, jotka kukin osaltaan ovat vaikuttaneet vuosikausia jatkuneeseen ja yhä kärjistyneeseen työttömyystilanteeseen. Todettakoon vain, että Suomessa on työttömyystilanne suhteellisesti vaikeampi kuin useissa muissa maissa. Vaikka meidän maamme työttömien lukumäärä asukaslukuun verrattuna onkin hiukan ^{al}alhaisempi kuin eräissä teollisuusmaissa, niin työttömyyden seuraukset ovat meillä suhteellisesti raskaampia sen vuoksi, että varallisuustaso yleensä on täällä alhaisempi, ja varsinkin ne monet vuodet, jotka pula jo on meillä kestänyt, ~~o~~syntehyptat köyhdyttäneet kaikki heikossa asemassa olevat kansankerrokset. Pitkäaikaisen työttömyyden seurauksena on, kuten luonnollista, työväen ostokyvyn jatkuva heikkeneminen, maataloustuotannon ja kotimarkkinateollisuuden supistuminen, joka jälleen vähentää työmahdollisuuksia ja siten lisää työttömyyttä. Yleisen palkkatason huomattava aleneminen, joka alkoi jo vuonna 1929 ja on sittenkin miltei yhtämittaisesti jatkanut aina tähän saakka, on kärjistänyt tilannetta ja aiheuttanut äärimmäistä puutetta ja kurjuutta yleensä työläisten keskuudessa.

Niitä yhteiskuntataloudellisia ja sosiaalisia tuhoja, joita vuosikausia kestänyt työttömyys on aikaansaanut, ei voida minkäänlaisilla numeroilla eikä tilastotiedoilla todeta. Sanoin ei voi kuvata sitä epätoivoa ja kurjuutta, joka tuhaansissa työläiskodeissa on jo vuosikausia vallinnut. Puhumattakaan siitä, että edellämainittuja seikkoja olisi voitu tarkoin todeta, ei meillä ole tämän neljänvuotta kestäneen talouspulan aikana ollut edes tarkkoja tietoja työttömyyden todellisesta laajuudesta.

Ainoa lähde, josta pulan alkuvuosina voitiin - tosin vain osittain - seurata työttömyystilanteen kehitystä, oli

työnvälitystoimistojen tiedonannot niiden kirjoihin ilmoit-
tautuneista työttömistä. On kuitenkin tunnettua, että
työnvälitystoimistoja on vain kaupunkipaikoissa, joten ti-
lastot käsittivät vain muutamia paikkakuntia. Vasta v.
1931 syksyllä, jolloin työttömyystilanne oli kehittynyt var-
sin peloittavaksi, ryhdyttiin virallisesti julkaisemaan
työttömyystilastoa, joka kerättiin kuntien työttömyysalauta-
kuntien tekemien tiedoitusten perusteella, ja joka oli sentään
huomattavasti lähempänä todellista tilannetta kuin työnväli-
tystoimistojen tilastot.

Käytävissä olevat tilastonumerot osoittavat, että
työttömyys on säännöllisesti talvikuukausittain lisääntynyt
aina viime talveen saakka, jolloin nämä numerot jonkin ver-
ran vähenivät. Tämä ei kuitenkaan - se nimenomaan todetta-
koon - suinkaan merkitse työttömyyden asiallista vähenemistä,
ainakaan siinä määrin kuin numeroista voisi päätellä. Tunnet-
tuahan on, että valtioneuvosto oli antanut tiukkoja ohjeita
siitä, mitkä ehdot työttömän kussakin tapauksessa tulee täyt-
tää, ennen kuin hänet voidaan merkitä työttömyyslautakun-
tien luetteloihin. Parina viimeksi kuluneena talvena on li-
säksi järjestetty "tarkastuksia" kaikiällä maassa, joiden
perusteella on työttömyysluetteloista poistettu huomattavat
määrät asiallisesti työttömiä ja yhteiskunnan avun turvin
eläviä henkilöitä, jotka eivät perhesuhteissa ja muissa koh-
din ole täyttäneet asetettuja ehtoja. Varsinkin viime tal-
vikuukausien kuluessa suoritettiin nämä "tarkastukset" erit-
tään perusteellisesti, mistä oli seurauksena työttömyysnume-
roiden supistuminen, vaikka todellisuudessa työttömyys oli
lähes yhtä suuri kuin edellisenäkin vuonna, kuten sosiaali-
sen tutkimustoimiston seuraava tilasto osoittaa.

Sosiaalisen tutkimustoimiston tietojen mukaan oli työn-
tekijäin lukumäärä teollisuudessa viime vuoden viimeisellä
neljänneksellä 25,1 % pienempi kuin v. 1926. Kun teollisuus-

työntekijäin lukumäärä oli v. 1926 keskimäärin 149.000, niin voidaan todeta, että teollisuustyöntekijäin lukumäärä v. 1932 oli n. 35.000 henkilöä pienempi kuin v. 1926. On kuitenkin huomattava, että v. 1926 ei edusta mitään korkeinta määrää, sillä teollisuuden työntekijäin luku nousi vielä seuraavinekin vuosina niin, että se oli:

v. 1927	159.141	henk.
" 1928	169.180	"
" 1929	165.073	"

Teollisuuden työmarkkinakatsauksen ja teollisuustilastojen perusteella voidaan laskea, että teollisuuden työntekijöitä v. 1932 oli työssä vähintään 50.000 henkilöä, jos pidetään perusteena v. 1929 työntekijämäärä. Tämä laskelma on myöskin sopuissa Sosiaalisen tutkimustoimiston työtömyystilaston kanssa. On kuitenkin todettava niin kuin edellä jo huomautettiin, että kumpikaan näistä tietolähteistä ei läheskään tarkalleen osoita todellista tilannetta.

Työtuntien lukumäärä on teollisuuden työmarkkinatilaston mukaan alentunut vieläkin huomattavammin kuin työntekijöiden lukumäärä. Jos vuoden 1926 työtunti-indeksiksi asetetaan 100, niin osoittaa v. 1932 työtunti-indeksi vain 70,5.

Samaan suuntaan käyvät tulokset vertailtaessa kuluvan vuoden toisen neljänneksen työntekijäin ja työtuntien lukumäärä osoittavia numeroita vastaaviin lukuihin v. 1926.

Askeittain valmistuneen tilaston mukaan oli työntekijäin lukumäärä kuluvan vuoden toisella neljänneksellä 9,4 % pienempi kuin v. 1926, kotimarkkina-teollisuudessa erikseen 5,3 % ja vientiteollisuudessa 13,0 %. Työtuntien lukumäärä oli tämän vuoden toisella neljänneksellä 15,2 % pienempi kuin vastaavalla neljänneksellä v. 1926, kotimarkkin-teollisuudessa erikseen 19,5 % ja vientiteollisuudessa 16,7 %. Tilastoon ei sisälly kauppa ja liikenne.

Tosin tähän vuoden työntekijäin ja työtuntien lukumää-

Näin osoittavat luvut ovat jonkin verran kohonneet edellisen vuoden vastaaviin luvuista, josta voidaan päätellä, että tilanne ei liene enää kulkemassa alenevaan suuntaan, vaan että jonkinlaista vilyäistä saattaa olla odotettavissa. Mutta toiselta puolen vertailu vuoteen 1926 osoittaa, että työmarkkina- ja siis myöskin työttömyystilanne on tällä hetkellä ja tulee nähtävästi vielä toistaiseksi olemaankin häiriöllisen vaikea. Jos taas vertailut tehdään vuoteen 1928, niin ovat tulokset vieläkin lohduttomammat.

Työttömyyden yllättävän nopea kasvaminen, joka meillä aiheutui lähinnä epänormealisesti kehittyneestä rakennus- ja teollisuustuotannosta ja joka yht'äkkiä puhjennut talouspulan seurauksena levisi kaikille aloille, yllätti täydellisesti yhteiskunnan hallintoelimet. - Tilanne kehittyi nopeasti: palkat alkoivat alentua, työpaikkoja suljettiin ja työttömien lukumäärä kasvoi päivä päivältä. Kaikki tämä aiheutti luonnollisestikin hättää ja puutetta työläisten ja lähinnä työttömiksi joutuneiden keskuudessa. Mutta tilanteen nopeasta kärjistymisestä huolimatta ei yhteiskunnan s. o. lähinnä valtion taholta ryhdytty tilannetta sanottevasti helpottamaan toimenpiteisiin.

Ei voida olla todeamatta, että nopeasti vaikeutuva työttömyystilanne päästettiin toimettomuuden vuoksi valtion taholta kulkeutumaan umpikujaan, että sitä oli enää vaikea nopeasti selvittää. - Valtion työttömyyspolitiikan passiivisuutta, varsinkin pulakeuden alkuvuosina kuvas erinomaisesti sen komitean työskentely, jolla valtioneuvosto v. 1929 asetti tutkimaan työttömyyskysymystä. Tämä komitea "työskenteli" lähes kolme vuotta ja antoi tällä aikana valtioneuvostolle muutamia mietintöjä, joista ei kuitenkaan ollut havaittavissa mitään käytännöllistä tulosta.

Kun jatkuvasti lisääntyvä työttömyys alkoi aiheuttaa mitä vakavampia seurauksia lukuisissa eri muodoissa, alet-

tiin kuntien ja valtionkin taholta vähitellen vakavammin suhtautua kymmenien tuhansien nälkäkurjuudessa elävien kansalaisten kohtaloon. Huomattavimpana tuloksena tästä mainitakoon valtioneuvoston toimesta v. 1932 asetettu asiantuntijalautakunta (n.s. Hynnisen komitea), jonka tehtävänä oli tehdä valtioneuvostolle ehdotuksia niiksi toimenpiteiksi, joilla olisi helpotettava vallitsevasta pulatilanteesta selviytymistä, ottamalla huomioon työtätekevän väestön ja tuottajain asema. Tämä lautakunta suorittikytönsä verraten tuloksellisesti ja totesi, että vallitsevan työttömyyden torjuminen vaatisi yleisiä töitä n. 1.500 milj. markan arvosta. Niinikään totesi komitea, että hyödyllisiä töitä kyllä olisi. Koska tällaisen työsuunnitelman rahoittaminen kuitenkin olosuhteisiin katsoen olisi ollut valtiolle ylivoimainen tehtävä, supisti lautakunta valtioneuvostolle tekemänsä esityksensä 500 milj. markkaan, tehostaen samalla, että valtion tulo- ja menoarvioon varattuja vakinaisia määrärahoja ei missään tapauksessa ole supistettava. Mutta tuskin mikään komitea on saanut sen suurempaa tuomiota toimeksiantajaltaan hallitukselta kuin tämä asiantuntijalautakunta. Vaikka lautakunta esitti suunnitelman ehdottamiensa töiden rahoittamiseksi, ei hallitus katsonut voivensa hyväksyä lautakunnan ehdotuksia kuin osittain. Hallitus eduskunnalle antamassaan esityksessä pyysi ja sai vain 350 milj. markkaa. Niinikään muutti hallitus työsuunnitelmaa siitä, mitä lautakunta ehdotti, sellaiseksi, ettei tämänkään määrärahan tehokas käyttö ollut mahdollinen. Sitäpaitsi supisti hallitus kuluvan vuoden menoarvioesityksessään vakinaisia työ-määrärahoja n. 80 milj. markalla, joten ylimääräinen työohjelma esiallisesti sisälsi vain 270 milj. mk. Valitettavasti eduskuntaakaan ei muuttanut hallituksen editystä paremmaksi, vaan hyväksyi sen suunnilleen sellaisenaan. Tämän yhteydessä on syytä mainita, että jo edellisessä kohtana vuote-

na oli valtion menoarvioissa työmäärärahoja supistettu yli 500 milj. markalla, joten ylimääräinen työohjelma ei peittänyt edes sitä vajausta, joka valtion vakinaiseen työarvioon oli 3 vuoden aikana syntynyt.

Vaikka valtion työttömyyspolitiikan käytännölliset toimenpiteet ovatkin aiheuttaneet oikeutettua arvostelua, näyttää vihdoinkin päästävän yhdestä tärkeästä periaatteesta yleisempään yksimielisyyteen - sen myöskin totesi edellämainittu asiantuntijalautakunta - nimittäin, että yhteiskunta on velvollinen tekemään voitavansa toiselta puolen ehkäistäkseen työttömyyttä ja toiselta puolen lieventämiseen työttömyyden aiheuttamishaseureuksia. Viitteemme tässä suhteessa vielä Eskettäin Sortavelassa pidetyssä huoltoväen kokouksessa esittelijäneuvos Mannion ja ylitarkastaja Hytösen esitelmiin sekä kokouksessa käytyyn keskusteluun ja päätöslauselmaan.

Vaikka viime aikoina onkin päästy niin pitkälle, että virallisellakin tavalla tunnustetaan valtion velvollisuudeksi työttömyyden lieventäminen, niin on kuitenkin valitteen todettava, että tämä sangen merkityksellinen periaate on jäänyt ainoastaan paperille, sillä ainakaan tähän asti ei yhteiskunta ole huolehtinut tästä velvollisuudestaan siinä määrin kuin olisi ollut välttämätöntä.

Voidaankin sanoa, että varatoiden järjestämisen siinä suppeassa mittakaavassa kuin on tapahtunut (edellä mainitun 350 milj. mk. työohjelman lisäksi) on ollut asiallisesti ainoa valtion toimien työttömyyskurjuuden lieventämiseksi. Valtion toimesta järjestetyt ammattikurssit y.m.s., vaikka ovatkin hyväksyttäviä toimenpiteitä, eivät ole voineet tehokkaasti vaikuttaa yleiseen tilanteeseen.

Tämän yhteydessä on syytä kiinnittää huomiota valtion varatyöläisten palkkoihin. Ne perusteet, joiden mukaan meillä varatyöitä on teetetty, ovat kuten tunnettua, julkis-
saudessa joutuneet mitä ankarimman arvostelun alaisiksi, eivät

yksinomaan työntekijäin, vaan myöskin useiden talouselämän elvyttämiseen pyrkivien porvarillistenkin asiantuntijain taholta. - Onhan tunnettua, miten vaatimattomimpaankaan toimeentuloon riittämättömillä varatyöpalkoilla työskennelleet työläiset ovat perheineensä joutuneet joko osittain tai kokonaan kuntien köyhäinhoidon varaan. Tästä on edelleen ollut seurauksena kuntien talouksien horjumisen sengen vakavastikin, jopa useat kunnat ovat luonnottomasti kasvaneiden köyhäinhoitomenojen ja toiselta puolen supistuneiden verotulojen vuoksi joutuneet suorastaan maksukyvyttömiksi. Esimerkkejä, jotka osoittavat meillä käytännössä olevan varatyöjärjestelmän turmiollisuuden sekä yksilölle että yhteiskunnalle voitaisiin luetella lukemattomia, mutta ne ovat yleisesti tunnettuja, että tässä yhteydessä niiden yksityiskohmainen esittäminen ei liene tarpeellista.

Vaikka siis valtion tähänastiset toimenpiteet töiden ja joustamiseksi työttömille ovat olleet perin vähäisiä ja vaikka valtion varatyöpalkkausjärjestelmä on saanut osakseen ankaraa arvostelua, näyttää siltä, että hallitus ei katso tarpeelliseksi tehostaa työttömyyden torjumispolitiikkaansa. Päinvastoin tuntuu siltä, että valtion toimenpiteet tässä suhteessa vielä supistuvatkin ensi vuonna. Eduskunnalle annetuissa valtion tulo- ja menoarviossa on varattu työttömyyden torjumiseksi yli määräisiä ja varoitteita varten kolmelle eri momentille yhteensä 165 milj. mk. Tämän lisäksi edellytetään, että kuluvaa vuotta varten varatusta määrärahasta jää noin 50 milj. markan sätö, joten ylimääräisiä ja varoitteita varten on esityksen mukaan ensivuonna käytettävissä 215 milj. mk. Mutta on huomattava, että hallitus, nyt, kuten aikaisempinakin vuosina, esittää supistettavaksi varsinaisia työmäärärahoja. Vuoden 1933 menoarviossa oli työmäärärahoja, ottaen huomioon sellaiset tärkeimmät menot, joista huomattava osuus välillisesti tai välittö-

mästi menee työpalkkoihin, yhteensä noin 790 milj. mk., josta vastoin hallituksen esityksessä ensi vuoden menoarvioiksi vastaava summa on n. 774 milj. mk. Vähennys siis noin 16 milj. mk. Hallitus esityksensä perusteluissa ilmoittaa ottaneensa huomioon myöskin työpalkkojen korotuksen, mutta miten se on mahdollista, kun määrät supistetaan, ei esityksestä selviä. Sitäpaitsi eroitus on näinkin pieni vain siten, että olemme ottaneet lukuun myöskin puolustuslaitoksen perushankintoja varten esitetyn määrärahan sellaiseen. Kun otetaan vielä lukuun se, että kuluvan vuoden menoarvioon jäävästä säästöstä osa on sidottu sellaisiin töihin, joita ei voida ainakaan kokonaan käyttää vielä ensi vuonnakaan, niin supistuu hallituksen ylimääräinen työohjelma perin vaatimattomaksi määräksi, eikä voi mitenkään olla riittävä, kun ottaa lukuun sen perin vakavan tilanteen, joka meillä vallitsee.

On mielenkiintoista todeta, miten naapurimaissamme Ruotsissa ja Tanskassa on valtion taholla ryhdytty tehokkaasti torjumaan pulaa ja sen aiheuttamaa työttömyyttä. Ruotsin työohjelma sisältää töitä 170 milj. kruunun arvosta. Niinkään määrätään ohjelmassa, että työt ovat suoritettavat yleisesti vallitsevan palkkatason mukaan. Tunnettua on, että Ruotsin työläisten palkat yleensä ovat säännöstellty työehtodopimuksilla, joten yleinen palkkataso on verraten korkea. Tanskan työohjelma niinkään sisältää töitä n. 100 milj. kruunun arvosta ja sitäpaitsi erinäiset avustukset työttömyyden seurausten lieventämiseksi kohoavat huomattaviin määrisiin. Palkkaperusteet Tanskassa ovat samankaltaiset kuin Ruotsissakin, joten ylimääräisissäkään töissä ei saa noudattaa alipalkkajärjestelmää, kuten valitettavasti meillä on ollut käytännössä.

Hallitus ensi vuoden menoarvioesityksensä perusteluissa arvelee, että yleiset työmarkkinat tulevat ensi vuonna ole-

maan paremmat kuin tänä vuonna, joten työttömyysmäärä ei
voidaan supistaa. Hallituksen arvelut pitänevätkin paikkansa
sa metsätoihin nähden. Sen sijaan muilla aloilla ei ole
sanottavia merkkejä tilanteen paranemisesta. Päinvastoin
näyttää siltä, että kaupungeissa, kaup. aloissa ja taajaväk
sissä yhteiskunnissa tulee työttömyys olemaan entistä vai-
keampikin. Esim. Helsingin työttömyysnumeroiden kehitys
viime kuukausilta ei suinkaan anna lohdullista kuvaa. Sam
on asia useissa muissa kaupungeissa. Tuntuu suorastaan mah-
tomalta ajatella, miten kaupunki- ja teollisuusseutujen työt-
väki voi sivuuttaa ensi talven, ellei valtio ryhdy entistä
tehokkaimpiin toimenpiteisiin.

Vielä on syytä erikoisesti kiinnittää huomiota nuoriso
työttömyyteen. Valtion tähänastinen työttömyyden torjumis-
politiikka on edellyttänyt työmahdollisuuksien varaamista
ensimmäisessä vain suuriperheille. Perheettömät ja varsin-
kin nuoruusiässä olevat ovat jääneet toissijaiseen asemaan.
Tämä menettely inhimilliseltä kannalta katsoen tuntuukin oi-
kealta. Sitäpaitsi suuriperheiden elättäminen köyhäinhoido
avulla tulee kunnille raskaammaksi kuin pieniperheiden ja
yksinäisten huoltaminen. Mutta tuskinpa voidaan kieltää,
että vaarat nuorisonkin pitkäaikaisesta työttömyydestä ovat
arvaamattomat. Nuoret, jotka ovat saavuttaneet juuri työiän
mutta eivät pääse itseään elättämään, menettävät elämistoiv-
veensa ja joutuvat siten yhteiskunnan avun turviin. Tällai-
sissa oloissa vaativat useat paheiden vaarat, joiden seurauk-
set saattavat olla rasituksena nykyisille nuorille koko elä-
määnsä iän ja yhteiskunta saa kannettavakseen myöskin ras-
kaan osan. Olisi mitä tähdekkisintä, että valtio ryhtyisi
järjestämään nuorille sopivia töitä ja siten tukemaan nuo-
ria työlläisiän heidän vaikeuksissaan omakohtaisen elämän alku-
taipaleella.

Esittäessämme valtion työmäärärahoja lisättäväksi on meidän pidättäydyttävä yksityiskohtaisesti määrittämisestä, mitä töitä olisi teetettävä. Olemme vakuutetut siitä, että hallituksella on mahdollisuus järjestää kaupunki- ja teollisuusseuduillekin sopivia töitä, joten hallitukselle on varattava mahdollisuus töiden yksityiskohtaiseen määrittelyyn. Tämän vuoksi ehdotuksemme kohdistuu samoihin momentteihin kuin hallituksen esityskin, mutta ehdotetaan niihin merkittäviä määrärahoja koroitettavaksi. Ainoastaan nuorison työttömyyden torjumiseksi ehdotamme erikoisen uuden momentin.

Edellä esitetyin perusteella ehdotamme,

että Eduskunta päättäisi ottaa vuoden 1934 menoarvioon työttömyyden torjumiseksi seuraavat määrärahat:

15 pääluokkana III luvun I momentille 80.000.000 mk.,

19 pääluokan IV luvun I momentille 100.000.000 mk.,

20 pääluokan IV luvun I momentille 100.000.000 mk.

sekä että 20 pääluokan IV lukuun otetaan uusi momentti, suuruudeltaan 20.000.000 mk. ja että sen

perusteluissa mainitaan: valtioneuvoston käytettäväksi sopivien töiden järjestämiseksi nuorisolle.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 1933.

LOPPU

a l l

at Su

lla 3

Sy

arsin

an bio

taru

sa ol

että

tavas

i jyr

siassa maissa, joissa tieteellistä e

maanlaiset vaikeudet kuin kollekt

TYÖVÄEN ARKISTO

SOS. DEM. EDUSKUNTARYHMÄN

PÖYTÄKIRJAT

1930 — 1933

RULLA 20

KUVANNUT

MONIKKO OY

1978.12.05